

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ár 1 évre 12— pengő.
Postatakarékpénztári csekkszám: 43,916

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: URAY SÁNDOR.

Anyák napján, anyátlan fiakért!

Révész Imre püspök bevezető szavai a május 14-i Anyák-napi „Fiúk-falva” ünnepélyen,
amelyet a debreceni KIE rendezett.

Nem igen vett át a magyar keresztyénség az elmúlt évtizedek folyamán szebb, gyöngédebb és mélyebb gondolatot a messze Nyugat keresztyénségétől, mint éppen az „Anyák napja” megünneplését. Tartozó kötelességünk ezt éppen ma is hangoztatni, amikor a magát eléggé alaptalanul sokáig keresztyénnek nevező és tartó nyugati civilizáció sátáni átkainak ránk zúdulása közben nagyon is hajlandók vagyunk elfeledkezni arról, hogy ugyanonnan az Úr jóvoltából régebb és újabb időkben vettünk valódi áldásokat is, nem is keveset. A döbbenetes tragikum aztán éppen ott van, hogy „ugyanabból a szájból jó ki áldás és átok” (Jakab 3 : 10a) : ugyanaz a messze nyugati világ, amely valódi keresztyén ihletéseket küldött nekünk arra, hogy jobban megtanuljunk tisztelni az édesanyákat — ugyanez a világ ontja most reánk kifejezhetetlen kegyetlenséggel azt a romlást, amelyben az édesanyák, gyermekekkel az ölükben, épügy, sőt még sokkal borzalmasabban szenvednek, mint a fegyvert kézben tartó férfiak. Anyák napján *ma*, az édesanya iránti gyöngéd szeretet, mélyesgisz tiszteltet és kifogyhatatlan hála máskor is szokásos és mindig időszerű hangoztatása mellett, első dolga legyen minden, még valamelyest ép keresztyén lelkiismeretnek feljajdulva tiltakozni: Isten büntetése — mégpedig a nagy reformátorok egyik legmélyebb tanítása szerint a *bűnt másik bűnnel büntető büntetése* — hiánytalanul be kell, hogy teljedjék egy olyan civilizáció fölött, amelynek eddigi csúcsteljesítménye védtelen anyák és gyermekek százezreinek lassú vagy gyors halállal halomra gyilkolása.

A mostani alkalmat azonban mégsem arra rendelte csupán Istenünk, hogy ezeket a már szokássossá vált s épp ezért eléggé el is erőtlenedett elítélő szavakat hangoztassuk a mai háború szörnyűségei és az úgynevezett „nyugati keresztyén civilizáció” álságai fölött. „Anyák napja” a mi számunkra most, a világhatasztrófa kellős közepén sem pusztán csak arra indítás, hogy az olyan anyákra nézzünk, akik gyermeküket mindent odaadni kész forró szeretettel

ölelik keblükhöz, ahonnan azokat csak a halál ördögi aratása tépheti le; most, éppen a világhatasztrófa kellős közepén meg kell látnunk az olyan anyákat is, akik *maguk engedték ki karjaik közül gyermekeiket*, olyan fájdalmas nemtörődömséggel, amelynek a keresztyén lelkiismeret előtt nem lehet, csak egyetlenegy mentése, igaz, hogy az azután óriási: az t. i., hogy az ilyen anyák nemtörődömségénél és felelőtlen-ségénél ezerszer nagyobb azé az ú. n. „keresztyén” társadalomé, amelybe egytől-egyig beletartozunk, és amely a maga rideg és gonosz testvértelenségével lehetővé tette, sőt kikényszerítette családok tízezeinek már a megalapításuktól fogva való bomlását és ennek következtében kitermelte az utcagyerek-típust.

Igen, éppen most, a világhatasztrófa kellős közepén kell lehangosabban hirdetnünk: a háborúnak ránk, magyarokra és szövetségeseinkre nézve lehető legszerencsésebb befejezése sem fogja meghozni várt és remélt nemzeti megújulásunkat, hogyha egyidejűleg fel nem vesszük a harcot a nemzetünk életét belülről rongáló minden ártalommal is, amelyek ugyan lassabban és csöndesebben, de biztosabban és gyökeresebben is végzik a maguk dolgát, mint a küllellenség minden terrortámadása.

A Debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület ezek közül az ártalmak közül különösképpen a családból kihullott fiúgyermekre leselkedő számtalan alvilági rontás ellen való küzdelemre kapott Istentől küldetést. Hosszú évek óta folytatja már csöndben és engedelmesen, nagyon szerény anyagi eszközökkel, de a hit és a szeretet meg nem fáradó erejével és meg nem lankadó imádságaival ezt a küzdelmet. Istennek pedig tetszett megadni, hogy éppen most, megannyi háborús külső és belső nehézség között is eljuthasson ennek a szentséges küzdelemnek egy nagy fordulópontjára akkor, amikor — valódi keresztyén szellem-től indított hatósági és társadalmi tényezők készséges segítségével — létrehozhatta a Fiúk-falvát.

Ez a Fiúk-falva óhajt a magyar családot és a

magyar jövőt Krisztus nevében féltő közönség előtt bemutatkozni mai ünnepünkön. Ismertetése és értékelése mások, hivatottabbak feladata lesz. Én csak arra kérem minden debreceni magyar keresztényen testvéreimet, jelenlévőket és távollévőket egyformán: lássák és érezzék meg, hogy az a munka, amelyről itt szó lesz, szervesen beletartozik abba az élet-halálharcba, amelyet nemzetünknek ma minden külső és belső arcvonalon, végső elszántsággal kell vívnia s amely a belső arcvonalon akkor sem állhat majd meg, sőt éppen akkor kerül döntő stádiumba, amikor a külső frontokon egyszer már végre elhallgatnak a fegyverek. A Fiúk-falva azt jelenti, hogy a magyar családnak a romlását a magyar társadalom, amely ezért a romlásért minden egyes tagjában felelős, csak úgy kezdheti jóténni és orvosolni, ha lemondó és áldozatos önmegtartóztatással önmagában kezdi kialakítani a családiasság és a testvériség életét és gyógyító kisebb-nagyobb gócait. Azt jelenti a Fiúk-falva, hogy amit a város elrontott, azt még jóténni lehet a megújuló falu: testi és lelki romlásból kiragadott magyar emberek boldog kis munkaközössége, ahol az anyaföld keblének lüktetése és az emberszív közé nem épül irgalmatlan hangfogó kőből és aszfaltból és mindabból a szennyből és átokból, ami ezekhez tapad. És azt jelenti a Fiúk-falva, hogy amiképpen az Úr Jézus Krisztust a nagyváros feszítette meg és feltámadása után először egy kis falusi hajlék fogadta magába tanítványaival boldog családi közösségben: úgy ez a feltámadott Úr a maga magyar tanítványait, magyar családját is legelső sorban a magyar falu csöndességében és békességében akarja összegyűjteni és keblére ölelni. Onnan akar azután elindulni velük, hogy újra királyi tulajdonába vegye a magyar várost, amely Őt az Ő legelhagyottabb és legdrágább kicsinyeinek, az utcayerekeknek képében százszor és ezerszer kitaszította magából, de amelyet Ő éppen ezért is szán és sirat és amelynek — amíg csak a kegyelmi idő legutolsó perce is be nem telik — nem ítéletet és átkot hoz, hanem erős fiakban, tiszta családban, Óbozzá tért új magyar nemzedékekben megújulást akar ajándékozni.

Az ünnepélyt megnyitom.

Nőszövetségi konferencia Debrecenben

A debreceni református gyülekezet kebelében minden év tavaszán, május közepén, női konferencia szokott lenni. Évek hosszú során át a református lelkésznek bibliaköre rendezte meg ezeket a „májusi konferenciákat”, melyeket a gyülekezet női tábora mindig nagy örömmel fogadott s évről-évre fokozódó lelkesedéssel vettek részt rajta.

Mint ahogy az elmúlt év folyamán Debrecenben az egyes egyházrészekben megalakultak a református nőszövetségi csoportok: ez évben már a nőszövetség vette át a konferencia rendezését, mely az áldott missziói magvetés mellett, egyszersmind a nőszövetségi csoportok seregszemléje is volt.

A Kollégium Oratóriuma a konferencia mindkét napjára szorongásig megtelt érdeklődőkkel. Sokan

már be se fértek. Így felvetődött az a kézenfekvő gondolat, hogy jövőre ezt a konferenciát a Kis-templomba kell áthelyezni.

Május hó 11. és 12. napjain délután 5 órakor tartatott meg a két konferenciái összejövetel. A konferencia alapgondolata a 18. dicséret volt, melynek mindenik soráról egy-egy előadás hangzott el. — Az illusztris előadók és témáik ezek voltak: Első nap D. Dr. Révész Imre püspök szólott erről a tárgyról: „Uram, a töredelmes szívet Te szereted.” Bevezető előadás volt ez, melyben a püspök atya történelmi ismeretei gazdag tárházából elmondotta az ének eredetét; szólott a szöveg és dallam szerzőiről, magyar fordítójáról, az ének felhasználásáról és elterjedéséről; mindenekfelett a töredelmes szívről s hatalmas választ adott arra a feltett kérdésre, hogy Isten miért szereti éppen a töredelmes szívet?

Püspök urunk előadása közben megemlékezett az ének eredeti szövegéről, mely — sajnos — a mi mostani énekeskönyvünkben nem foglal helyet. Majd bemutatta az eredeti szöveg igen sikerült magyar fordítását, mely a konferencián résztvevők lelkében érthető nagy visszhangot keltett. Ezt az ihletett, magas irodalmi értékű fordítást a fordító engedelmével Lapunk mai számában közöljük azzal a kívánsággal, hogy ennek a kiadandó új énekeskönyvbe okvetlenül méltó helyre be kell majd kerülnie.

A második előadó Nagy István debreceni diakonisszaintézeti lelkipásztor volt, előadása címe: „Soha az engedelmes lelket meg nem veted.” Második napon az első előadó Szele Paula Dóczi elemi isk. igazgatónő volt, előadása címe: „Ezzel a reménységgel Tehozzád óhajtottunk.” A negyedik előadó Dr. Ferenczy Károly egyházkerületi lelkészi főjegyző, ki gyöngélgő felesége helyett lépett az előadói emelvényre; tárgya a bűnbánó ének utolsó sora: „Kérünk légy segítségül, Könyörülvén rajtunk.”

Hű képét adjuk a konferenciának. Megnyitó beszédet és imát Koncz Aurélné mondott, a debreceni nőszövetségek közös tanácsának elnöknője; bezáró beszédet pedig Dr. Makkai Sándorné, a tisztántúli nőszövetségek elnöknője.

Az egyes előadásokhoz hozzászólások is hangzottak el, melyek bizonyosságai voltak annak, hogy a nagy bűnbánó téma szíven találta a hallgatókat s a mélyenszántó tanulságokat elvitték magukkal az életbe.

A konferencia második napján délelőtt a debreceni presbitérium gyűléstermében szűkebbkörű konferencia tartatott lelkésznék részére, melyre Debrecenből és környékéről szép számmal gyűltek össze a vágyó női lelkek, a gyülekezeti missziói munka áldottkezü munkásai. Itt két előadás hangzott el. Az 57. zsoltár 2. verse alapján előadást tartott Sipos Károlyné nyilastelepi lelkipásztor neje. Az 56. zsoltár 12. verse alapján előadást tartott Dr. Dancsházy Sándor csapókerti lelkipásztor. Ezt a konferenciát Dr. Szász Imréné esperesné nyitotta meg imával és bevezető beszéddel; Uray Sándorné zárta be utóimával.

Erről a konferenciáról azért is óhajtottunk részletesebben beszámolni, hogy az egyházkerület területén lévő gyülekezeti nőszövetségeknek például állítsuk s e sorok által is kérjük a gyülekezetek örököseit, hogy a nőszövetségi munkát siessenek kiépíteni s Isten országa szolgálatába állítani. U. S.

Ó SEBZETT, VÉRES SZENT FEJ . . .

O Haupt voll Blut und Wunden. Clairvaux-i Bernát 1153.
Paulus Gerhardt. — Bach J. S. Choral-ja a Máté-Passio-ban.

Ó sebzett, véres, szent fej,
Mely fájalmaktól ég!
Mint ontja sok mély sebhely
Rád vérző gyötrelmét!
Míg kínzó-ékességed:
Csúf tüskés koronád
Szent fő, így gúnyol Téged:
Ó, áldva nézünk Rád!

Te fenséges szent arcod, —
Mit esdve vár a menny,
Hogy megharcolván harcod,
Ott újra megjelenj, —
E drága arc most sápadt,
Mégköpte gyűlölség,
S így tűröd, hogy gyaláznak,
Ó égi szent Főlség!

Mit elszenvedtél értem,
Az engem terhel mind,
Mert föl vállaltad vétkem,
És mind ez átkos kint!
Nézd most e megtört lelket:
Én érdemelném azt. . .
Küldd le rám a Kegyelmet,
Megnyugvást és vigaszt!

Légy mindörökre áldott,
Ó Jézus, hű barát,
Hogy Lelked így megváltott
A kínhalálon át!
Óvd Lelked hűségében
En bűnös, bús szívem,
S ha eljön majd a végem:
Úgy benned megpihen.

Ha jő a búcsu-órám:
Ne búcsúzz, — el ne hagyj!
S majd kérlek, haldokolván:
A szívemmel maradj!
Ha szörnyű kínok árja,
S vad félelem szorít,
Mely lelkem általjárja:
Ó, légy mellettem itt!

Én élő védő-pajzsom,
Te óvjál és emelj!
Te halld meg végső jajszómm,
Ó sebzett, véres fej!
Én áldott képed látom,
Míg hittetl átmegek, —
És boldog lesz halálom. —
Kí így hal, jól hal meg!

Magyarul: Révészné Váró Margit.

Dícséretmondó Nagy István életéhez

A Debreceni Protestáns Lap folyó évi 6. számában Gulyás József megadta a választ a folyóirat 4. számában R. I. által felvetett ama kérdésre, hogy az 1833-i Egyházi Almanach, valamint a hajdúböszörményi templomban 1831 december 1-én Nagy István felett utólagosan tartott gyászistentiszteleten Szoboszlai Pap István és Aranyi István tettek-e említést Nagy István szüleinek és magának is kolduusi állapotáról. Itt tehát nincsen támpont Kálmán Farkas állításának megerősítéséhez. A kérdés fontossága megérdemli a további kutatást is, azért bátor vagyok más források tanúságát is belevinni a kérdésbe.

Bakóczy János hajdúböszörményi lelkipásztor a hajdúböszörményi egyház történelmére vonatkozó, kéziratban lévő értékes munkájában, melynek címe *Töredékek a hajdúböszörményi reformált egyház multjából*, a legmesszebbmenő fáradozással hordta össze az egyház lelkészeire vonatkozó életrajzi adatokat. Részletesen foglalkozik a Nagy István életével is. Származásáról és gyermekségéről ezt írja: „Nagy István született Debrecenben 1770 augusztus 25 vagy 26-dik napján, mint maga saját kezű feljegyzéséből olvassom. Atyja Nagy János, anyja Liszkay Sára volt. Tanulni kezdett ott Debrecenben 1780-ban és az elemi és gimnázialis osztályokat (4 elemi és 6 latin iskola volt akkor) 8 év alatt végezte, és így két évvel kevesebb idő alatt, mint mások végezték.”¹ Bakóczy János tehát, aki feljegyzéseiben az 1833. évi Egyházi Almanach 212. lapjára is hivatkozik, semmit sem ír a szülők állapotáról. Kálmán Farkas azt írja, hogy adatait a szülő-, lakó- és halálozási hely lelkészeitől kapta. Mivel könyve 1880-ban jelent meg, mikor Bakóczy János már hajdúböszörményi lelkész volt, az adatot tőle kellett volna kapnia. Mégis hogyan volna érthető, hogy Bakóczy János egy ilyen adatot másnak elmond, a saját maga által írt életrajzban

¹ Bakóczy János: Töredék adatok 94. l.

pedig nem említi. Márpedig szinte elképzelhetetlen, hogy Bakóczy János, aki Nagy István halála után pár évvel Debrecenben született, ott végezte a theológiát, ott volt szénior, s később segédlelkész Révész Bálint mellett, Hajdúböszörményben pedig a lelkészségben második utódja Nagy Istvánnak, kinek parókiáján is lakott, sem Debrecenben, sem Hajdúböszörményben ne hallott volna erről a hagyományról. Ha pedig hallott volna, fel is jegyezte volna, amint pedáns pontossággal feljegyzett minden adatot.

Nagy István halála felett érzett fájalmának 1831-ben hosszabb versben ad kifejezést Filóczi Pál hajdúböszörményi kántor és Csapó Sándor hajdúhadházi fiskális is verset ír róla, de ezekben sincs semmi vonatkozás a szóbanforgó hagyományra, pedig verseikben hatásosan tudták volna azt felhasználni.²

Nagy István halálának félszázados évfordulóján, 1881-ben a hálás utókor emlékoszlopot állítván sirja felé, az emlékbeszédet Bakóczy János mondta; a beszédben, melyet ismerünk, Nagy István ilyen származásáról szintén nincsen említés téve, de nincsen az ünnepély két helyről is ismert leírásában sem.³

Nagy István halálának 100. évfordulója alkalmából 1931-ben az ORLE küldöttsége ünnepélyt rendezvén Nagy István sirjánál, Göde Lajos nagy-kőrösi lelkipásztor mondott emlékbeszédet, melyben csak ennyit mond származásáról: „Egyszerű családból származott...”⁴

Ugyanez alkalommal Lévay Imre, mint szemtanú, cikket írván Nagy István sirjának megkereséséről, síremlékének leplezéséről és annak előzményeiről, Nagy István származásáról nem ír semmit.⁵

Próbáltunk a szájhagyományból is bizonyítékot keresni és találni Nagy István származására, de ez a fáradozásunk sem vezetett eddig Hajdú-

² Bakóczy i. m. 109—113. l.

³ Bakóczy i. m. 100. l.

⁴ Hajdúböszörmény Karácsonyi Könyve, 1932.

⁵ Hajdúböszörmény c. lap 1931. évf. 35—36. szám.

böszörményben eredményre. Ez annál feltűnőbb, mert az ilyen hagyománynak éppen ott kellene megmaradni és élni, ahol tárgyi emlékeztető van Nagy Istvánra, állandóan az emberek szeme és érdeklődése előtt, a ma már fürdő- és népkertté vált régi temető egyedül álló emlékoszlopában.

Csak negatívumokat szedtünk össze Nagy István származására a fentiekben; ezek azonban szolgálhatnak pozitívummal is arra nézve, hogy Kálmán Farkas állítása nem igazolható.

Bár Nagy István részletes életrajza megírójának lesz feladata élettörténete minden részletét felkutatni, mégis felemlítem, hogy Gulyás József a Theol. Szemle 1929. évfolyamában közölt életrajzban nem szól arról, hogy Nagy István 1789-ben praepceptor volt Madarason, ahonnan 1790 márciusában tért vissza a debreceni Kollégiumba.⁶

(Hajdúböszörmény.)

H. Fekete Péter.

*

Nagyon hálásak vagyunk mindazon kedves munkatársaink iránt, akik Dicséretmondó Nagy Istvánról szóló közleményeikkel gazdagították Lapunkat. Meg vagyunk győződve arról, hogy olvasóink is résztvesznek a mi köszönetnyilvánításunkban. Bízunk abban, hogy a megihlető Szentlélek Úristen küldeni fog arra hivatott férjűt, aki pontos és gondos tanulmány tárgyává fogja tenni a nagynevű Előd életét s pótolni fogja egyházhistóriánk eme nagyon is hiányzó és rég nélkülözött fejezetét.

A magunk részéről, a debreceni helyi ismeretek birtokában, egyetlen megjegyzést óhajtunk tenni az elhangzottakhoz. Ne legyen vitás kérdés az, hogy Dicséretmondó Nagy István milyen családból származott. Elég legyen annyit megállapítani, hogy szegénysorsú szülők gyermeke volt. Ugyanis abból a körülményből, hogy szülei valamikor, életük derekátján bekerültek a debreceni Ispotályba: egyáltalán nem következik az, hogy koldusok lettek volna. Ez a szeretetintézmény sohasem volt kimondott és kizárólagos „koldusápoló”. Az „ispolály” szó etimológiájából nem ez következik. Sőt a nyelvújítás korában, valamelyik vezető emberünk az „ispolály” szót „szegényápoló”-nak fordította le. Nem valami szerencsés szóalkotás volt ez, de a lényegét mégis jól kifejezte. A debreceni ispolályba ugyanis, évszázados gyakorlat szerint, időnként bevettek munkaképtelenség, gyámoltalanság vagy elhagyatottság címén olyan egyéneket, vagy házasúrsakat is, akiknek némi vagyonkájuk volt és ezt végrendeletileg az ispolályra hagyományozták; ezért az ispolály holtukig eltartotta őket. A közelmúltból is emlékezünk ilyen példákra s hasonló végrendelező invalidusok, tudomásunk szerint máig is vannak, nemesak a debreceni református egyház ispolályában, hanem a városi szegényházban is. Ezekre nézve nagy sértés volna az, ha őket bárki is „koldus”-nak titulálná... Meglátásunk szerint itt van az igazság: Dicséretmondó Nagy István szülei nem koldusok voltak, hanem mondjuk így: az ispolály lakói. Ez még abban az esetben is lehetséges, ha örökhatóságra alkalmas vagyonuk nem is lett volna; mert még mindig fennforog annak a lehetősége is, hogy szolgálataikért fogadták be őket az ispolály lakosai közé. Erre is van példa: a betegápolók és egyéb szolgálatot teljesítő háztartási alkalmazottak, rendszerint az ilyen befogadott (de

egyáltalán nem koldus-számba menő) egyének sorából teltek vagy telnek ki. Végül helyénvalónak tartjuk megjegyezni, hogy újabban a szegényházakat már, országos vonatkozásban is, szeretetházaknak nevezik el: igen helyesen.

Ezzel a cikksorozatot lezárjuk.

Uray Sándor.

HÍREK AZ EGYHÁZMEGYÉKBŐL

BEREGI EGYHÁZMEGYE.

A gulácsi gyülekezet segítő készsége. A gulácsi egyházban Dékán Elek lelkész a május 7-i istentiszteleten emlékezett meg a légitámadások áldozatainak megpróbáltatásairól és hívta fel adakozásra a gyülekezetet. A buzdító szavak hatására a kis gyülekezetben 510-76 P adomány gyűlt össze, melyet rendeltetési helyére már el is juttattunk. Ezenkívül már az első napon 12 család jelentkezett, hogy készek egy-két árva maradt gyermeknek a gondját felvenni. Előreláthatólag kb. 25 gyermek elhelyezését tudja a gyülekezet biztosítani. Nőszövetségünk bekapcsolódott vándor csecsemő-kelengye akcióba is és részint az egyházmegye nőszövetsége által kedvezményesen juttatott anyag felhasználásával, melynek árát egy ünnepély jövedelméből fedezte, részint pedig gyűjtés útján már eddig két kis kelengyét állított össze és bocsátotta az arra legjobban rászorultak rendelkezésére.

DEBRECENI EGYHÁZMEGYE.

Ebben a világban soha nem fordulhatnak elő olyan nagy és súlyos kérdések, amelyek kikapcsolhatnák belőlünk édesanyánk gondját — mondotta

D. Dr. Révész Imre püspök.

Debrecen város közönsége minden évben megszokott emlékezni az Anyák napjáról. Az Anyák napja ünnepségeit már hosszú évek óta a debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület rendezi meg. Ebben az évben külön jelentőséggel bír az a tény, hogy a Keresztyén Ifjúsági Egyesület felkérésére D. Dr. Révész Imre püspök vállalta el az anyáknapi szolgálatot. Annival is inkább jelentős ez, mert a püspök, bár hosszú idő óta működik Debrecenben, mégis ez az alkalom volt, lehet mondani az első, amikor elmondhatta áldott bizonyágtevését az Anyák napjáról.

Az ünnepség a Kossuth-utcai templomban kezdődött. A püspök délelőtt 10 órakor érkezett meg a parókiára, ahol már a Kossuth-utcai gyülekezet élén Baja Mihály debreceni lelkipásztorral, Dr. Vásáry István egyházzrészi gondnokkal, Dr. Baskay Ferenc ny. pénzügyigazgató, Dr. Vajthó Lajos pénzügyigazgató és Dr. Nagy Sándor kollégiumi tanár fogadták. A missziói közösségek részéről Mikó Lajosné, Dr. Juhász Nagy Sándorné, Jóna Jánosné és Nagy Gizella úrhölgyek üdvözölték a püspököt.

10 órakor bevonultak a templomba, amely már teljesen megtelt a gyülekezet tagjaival és a püspök élénk figyelem közepette kezdte meg prédikációját, a János evangéliuma egyik részlete alapján. Éppen abból a részből vette textusát, amelyet — amint ő mondotta — szinte Jézus végrendeletének lehet tekinteni, amikor Jézus földi anyját, Máriát rábizza szeretett tanítványára, Jánosra, és Jánost Máriának a gondjaira.

Talán időszerűtlen lelki fényűzésnek látszik — kezdte a püspök —, hogy amikor vérbe és vasba öltözött fiaink és hőseink támogatására minden

⁶ Bakóczy i. m. 94. l.

áldozatkészségünket meg kell mutatnunk, akkor mi mégis gondolunk arra, hogy az áldozatkészség fehér és a gyász és bánat fekete köntösebe öltözött édesanyára tekintünk.

Mégis ha az édesanyára való gondolást nem pusztán az emberi gyengéd érzelmek között nézzük, hanem ha oda tudunk állani megváltó Krisztusunk keresztje alá és onnan nézzük az Anyák napját, akkor ennek a napnak soha nem volt több mondani- valója számunkra, mint most a világtörténesek roppant nehéz idejében.

Hány ifjú hős testvérünk gondol most az édesanyjára? Mennyi édesanyára talál ma ez a sors: A te lelked áthalhatja az éles tör? Hány magyar anya találja meg testvérét Jézus szenvedő édesanyján! Fogadjuk mind szívünkbe azokat az édesanyákat, akiket búcsúzó fiaik reánk bízna.

Akármilyen egyedülálló ez a világtörténe, ott a kereszten mégis semmi máshoz nem hasonlítható olyan történés folyt le, ahol Krisztus embertestben szenvedett az embersorsért, az emberi élet megváltásáért. Ott a világ megváltása folyt le és ehhez semmi más nem hasonlítható.

Ennél a nagy drámánál egy földi gondolat mégis ott marad közel Jézus szívéhez, az édesanya gondja.

Jézus élete történetének első és utolsó felvonásában, mint amilyen volt a kárai mennyegző és a golgotai keresztt, Jézus mind a két helyen ezzel a szóval fordul Máriához: Asszony. Finom és udvarias, de nem meleg ez a megszólítás. Azt jelenti ez, hogy Krisztus a maga megváltói munkáját teljesen egyedül és maga végzi el, de ez mégsem zárja ki azt, hogy földi édesanyjának kérését teljesítse és a búcsúzás pillanatában gondját felvegye. Ebben a világban az a tanulság ebből, hogy soha olyan nagy és súlyos kérdések nem fordulhatnak elő, amelyek kikapcsolhatnák belőlünk édesanyánk gondját. Ahol egyszer ez megtörténik, ott nincsenek többé valódi keresztyének.

Urunk Jézus Krisztus végrendelete édesanyjával változatlanul és mindörökké érvényes.

Végrendeletének első része a fiú felé szól: Ímhol a te anyád.

Magyar férfi és minden magyar ember, kérsd meg azt az édesanyát, akit Máriához hasonló módon rád akar bízni Jézus.

Nézd, ott rohan ő, gyermekét szívéhez szorítva, robbanó bombák között. Neked az a kötelességed, hogy minden támogatással állj mellette.

Nézd, hogy hordozza a szíve alatt jövőd gyermekét, pedig nem tudja, hogy ha megszületik, tudja-e öltöztetni valamibe? Neked kell róla gondoskodni, hogy a magyar jövő fel tudjon nevelkedni.

Nézd, hogy dolgozik törekeny testtel háborúban harcoló férje helyett a mindennapi élet hősiességének száz példáival, ha neked még könnyebb a sorsod, segítsd meg.

A végrendelet második pontja: Ímhol a te fiad. Jézus Jánost, a szeretett tanítványt, a mennydörgés fiát Máriának adja. Érdekes az evangéliumnak az az utolsó tudósítása, hogy pünkösöd előtt Mária is ott volt a tanítványok között. Szükségét érezte, hogy ez a tiszta női szív reájuk sugározódjék. Milyen nagy szükség van erre férfiak közt ma is.

Milyen fájdalmas hiány ebben a világban az a férfisors, ahonnan hiányzik az édesanya. Nem új

dolog: az utcagyerek problémája elsősorban anya-probléma. Amíg anyát nem tudunk adni a felnövekvő új nemzedéknek, addig kihull kezünkől az egész jövőd.

Gondoljatok a világot mindenből felforgatókra — ne ítéljétek most el őket, hanem tegyétek fel a kérdést: volt-e édesanyjuk?

Gondoljatok a gengszterekre, akik pusztítják a városokat — ne átkozzátok most őket, hanem tegyétek fel a kérdést: volt-e nekik anyjuk, vagy ha nem volt, adtak-e, nekik anyát? Itt igazán mély dolgot mond Szabolcska Mihály: „Sirassátok meg szegényt, mert nem volt édesanyja.”

Itt a püspök megható személyes élményről tett bizonyosságot, amikor elmondotta, hogy szülő édesanyjának csak egy fehér sírkövét ismerte és egész biztosan tudja, hogy nem állana itt, ha az Úr nem gondoskodott volna, hogy az elveszített anya helyett másik igazi anyát kapjon.

Anyákat ennek a világnak! hogy ebben a világban még érdemes legyen élni.

Anyákat a magyar nemzetnek, hogy sorsunk ne végződjék olyan olyan sírban, ahol nemzet süllyed el.

Fogadd el Debrecen magyarja mindennapos gondjaid közé a magyar édesanyát.

Az ünnepély délután a Déri Múzeum disztermében folytatódott, ahol 6 órakor nagy és előkelő közönség között szép ünnepség zajlott le az Anyák napja tiszteletére. A Dóczi polgári leányiskola énekkara kedves szép éneke után D. Dr. Révész Imre püspök nyitotta meg az ünnepélyt, ahol különösen az utcagyermek fontos problémájáról és az egész országban egyedülálló Fiúk-falvának a nagyjelentőségű bemutatkozásáról szökött és nagyon melegen ajánlotta ezt a nagyszerű kezdeményezést Debrecen város hatóságainak és közönségének a gondjaiba. Nánási Mihály theológus néhány szép József Attila által írt versnek az elmondása után, Szekeres Mihály KIE-titkár mondott élményekben gazdag és nagyon érdekes részleteket a Fiúk-falva életéről.

Dr. Péter Zoltán, a kollégiumi igazgatója „A szeretet pedagógiája” címmel nagyon komoly, gondolatokban gazdag és a pedagógia számára is útmutatással szolgáló előadást tartott, amelyben minden pedagógia fölé a Jézus Krisztus szeretetével a gyermekek felé forduló pedagógiai munkát tette és kifejezte azt a reménységét, hogy ez a szeretet pedagógiája fogja áthatni magyar nevelésünk egész rendszerét.

Az ünnepély közönsége gazdag élményekkel távozott el az Anyák napjáról és hirdetője lesz ez mindenkor, hogy Debrecen város közönsége a legnehezebb időkben sem feledkezik meg az anyák gondjáról. (T. F.)

Gyülekezeti konferencia volt Debrecenben folyó év május hó 16-án a központi fekvésű Kistemplomban, hová ez alkalomra igen értékes nagy hallgatóság gyülekezett össze. A konferencia témája ez volt: „Gyermekeink gondja.” A korán beállott és hosszú iskolai szünetre tekintettel vetette fel ezt a nagy problémát a konferencia rendezőse, a debreceni református egyház missziói bizottsága. A konferencián megjelent D. Dr. Révész Imre püspök is és az elnöki teendőket készséggel vállalta, megindító megnyitó beszédet mondott. Majd a kitűzött témáról két egymásba kapcsolódó és egymást kiegészítő előadás hangzott el. Az elsőt Nagy István debreceni diakonisszaintézeti igazgató-lelkész tartotta, ki a kisebb, elemi iskolás növendékek gondjáról beszélt és mint legbiztosabb és legcélravezetőbb megoldást, a vasárnapi iskoláknak a nagy szünetekben is fenn tartását ajánlotta. Ennek kereteiben, kivált a hivatásos

pedagógusok bekapcsolódásával, a mindennapos iskola elmaradt munkáját, az ismeretek elmélyítését eredményesen meg lehetne oldani. A vasárnapi iskola tartható egyrészt a templomokban, másrészt magánházaknál, ahol alapját képezheti a házi istentiszteleteknek is. Végül az előadó rámutatott a vasárnapi iskolai kirándulások kedves alkalmaira, ahová meghívják a szülőket is és áldott kapcsolatok lehet ezáltal teremteni a családokkal és hátvédet állítani a vasárnapi iskola munkája mögé. A második előadó Tamás Ferenc egyházkerületi missziói lelkész volt, ki a nagyobb növendékek: középiskolások és leventék gondjainak felvételéről szökött. Ő a KIE-munkát állította előtérbe, mely egyetemes egyházunk hivatalos szerve s bele van építve a gyülekezeti missziói munkába. Színes szavakkal tárta fel azokat a lehetőségeket, a kialakult módszert elért eredményeket, amelyek a serdülő ifjúságnak a KIE-munkába bekapcsolását ajánlják. Végül szökött a leventemunkáról s ama gondviselészerű „nyitott ajtórol”, hogy a magyar leventeintézmény vallásérköcsi alapokra akar építeni s teljes lehetőséget ad a keresztyén egyháznak arra, hogy a leventék között munkálkodhassanak. Az elhangzott nagyértékű két előadáshoz hasonló tartalmas hozzászólások hangzottak el. Az egyikből örömmel értesültünk arról, hogy a debreceni Dóczy-leánynevelőintézetben a kölesönkönyvtárból előre kiadták a jövőévi tankönyveket és megfelelő tanári irányítás mellett reávezették a növén'ékeket arra, hogy idejüket értékesítve, magánszorgalomból készüljenek az új iskolai év feladatainak elvégzésére. Elmondhatjuk, hogy az egész konferencia felett Isten Lelke lebegett s onnan mindenki tanulságokkal meggazdagodva távozott. Bárcsak a debreceni pelda tovább hullámgyűrűzne egész egyházkerületünkben!

H A L O T T A I N K

Id. bezerédi Szakács József ny. lelkipásztor élete 82. évében rövid szenvedés után Kislétán, május 6-án elhunyt. A megboldogult a krisztusi szelídségnek, megbocsátásnak s tetteiben megnyilatkozó szeretetnek volt hordozója. Kislétai gyülekezetében iskolát épített, templomot renováltatott, orgonát állíttatott. Községében lelkes megalapítója s hosszú éveken át elnöke volt a Hangya Szövetkezetnek. 40 évig dolgozott itt az Úr fáradhatatlan munkása s most a hű pásztor: megtért mennyei Pásztorához. A temetésen Thamó Béla kállósemjéni lelkipásztor Ján. 14:16 alapján mutatott rá az elhunytban munkáló isteni kegyelemre; a sirnál Szarka László nyírboháti lelkész a lelkészársak nevében, Gönczy József kántorjánosi lelkész a siring hű gyülekezet nevében mondott utolsó istenhözadót a távozonak. Az elhunytban Baráth Mihály kislétai lelkipásztor apósát gyászolja feleségével s három kisfiával, ifj. Szakács József nyírparasznyai lelkész pedig édesatyját vesztette el benne. Emléke legyen áldott. A B. F. R. A.

K R Ó N I K A

Egyházkerületi üléseink, amelyek június hó 21-re, szerdára voltak tervbevéve, egy héttel előbb, június hó 14., szerdán lesznek (egyházkerületi tanácsülés, kollégiumi igazgatótanácsi ülés, jog- és pénzügyi bizottsági ülés, sajtóalapi bizottsági ülés, egyházkerületi bíróság). A külön meghívók nemsokára ki fognak menni.

Elnökség.

Nyitott templomokat? A debreceni nőszövetségi konferencián Révész Imre püspök tájékoztatól adott a református templomok nyitvatartásának kérdéséről. Ebben az ügyben a debreceni

református gyülekezetben olyan női lelkek, akiknek föltétlen jóakarátát és szolgálatkészégét nem lehet és nem is szabad kétségbevonni, nemrég mozgalmat indítottak. A püspök legelőször is arra mutatott rá, hogy ez a kérdés sem a debreceni, sem más gyülekezetben és egyházközösségben helyi intézkedéssel meg nem oldható, miután alaptörvény, hogy az istentisztelet alakját és rendjét csakis az országos törvényhozó Zsinat határozhatja meg. A Zsinat által kiadott törvényerejű Istentiszteleti Rendtartás mit sem tud a református templomoknak a magános imádkozás céljára való állandó nyitvatartásáról. Tehát ebben a kérdésben először a Zsinatnak kellene döntenie. Bevezett tények elé az egyház törvényhozását sem lelkipásztorok, sem presbitériumok, sem magánosok nem állíthatják, mert ez elemi rendbontás és jegyelemsértés volna. Azután részletesen kifejtette a püspök, hogy a szándék megvalósításának az ő véleménye szerint, melyet adandó alkalommal a Zsinaton is képviselne, súlyos elvi akadályai és komoly gyakorlati nehézségei is vannak. A református templom hitelveink szerint kizárólag gyülekezeti közösségi istentiszteletnek a helye és magán áhítatosági célra nem használható. De még ha ilyen elvi akadály nem állana is fenn, gyakorlatilag is nehéz elképzelni, hogy pl. Debrecennek mind a tizenkét református templomában reggeltől estig állandóan inspekción tartson fenn az egyház, ami a templomok nyilvántartása mellett elkerülhetetlen volna. Fejlegtelései végén azonban a püspök elismerte, hogy a gondolat felvetőit, ha téves úton is, de helyes törekvés mozgatja annyiban, amennyiben tényleg jól látják, hogy a mai időkben több alkalmat és lehetőséget kellene biztosítanunk az Istenhez vágyó lelkek számára a magános áhítatra és elesenedésére. Ennek gyakorlati megoldására több gondolatot vetett föl a püspök és rámutatott arra, hogy ennek a célnak megvalósításában éppen a nőszövetség buzgó tagjai is nagy segítségére lehetnek egyházunknak s a kereső és vágyakozó lelkeknek.

A DEBRECENI GYÜLEKEZETI KONFERENCIÁRÓL
Lapunk mai számának egyházmegyei rovatában található tudósítására e helyen is nyomatékosan felhívjuk olvasóink figyelmét. Nem csak azért, hogy elolvassák (bár sokakat nem ártana ilyesmire is kapacitálni), hanem hogy kövessék. A debrecenihez hasonló konferenciát legalább is minden egyházmegyei központban lehetne és kellene tartani; az egyházkerület missziói lelkésze készséggel áll e részben szolgálatra és ő előadókról is gondoskodnék. Ami pedig még ennél is fontosabb: a gyermekeink gondját sürgősen és felelősséggel fel kell vennünk és jaj nekünk, ha a kínálózó alkalmakat és lehetőségeket egymásután elszalasztjuk! Isten Lelke elleni bűn volna ez, amiről meg vagyunk írva, hogy boesánat nincs reá... A debreceni református egyház missziói bizottsága kérvényt adott be főtiszteletű püspök úrhoz aziránt, hogy az esperesatyákat kötelezze el a bezárt iskolák munkájának iskolánkivüli, belmissziói úton és módon leendő pótlására. Órállók vigyázzatok és imádkozzatok!

Szavazatbontás volt a püspöki hivatalban különböző egyházkerületi tisztségekre és megbízásokra vonatkozólag. Attól eltekintve, hogy néhány gyülekezet nem szavazott, ismét egypár hibásan szavazott: a szavazatok megnyugtatóan, teljes egyakarátú eredménnyel zárultak. A következőkben közöljük a szavazás záróeredményét. Megválasztattak:

I. zsinati lelkészi rendes képviselői tisztségre: 1. Dr. Ferenczy Károly lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző, Debrecen; 2. Dr. Makkai Sándor egyetemi ny. r. tanár, egyházkerületi tanácsbíró, Debrecen;

II. zsinati világi rendes képviselői tisztségre: 1. Dr. Borbély Sándor alispán, egyházmegyei gond-

nok, Nyíregyháza; 2. Dr. Böszörményi Emil földbirtokos, egyházmegyei gondnok, Szatmárnémeti; 3. Dr. Buza László egyetemi ny. r. tanár, egyházkerületi világi főjegyző és tanácsbíró, Kolozsvár; 4. Papp-Szász Lajos, a felsőház tagja, egyházmegyei gondnok, Csokaly (Bihar m.); 5. Péchy Szaboles főispán, egyházmegyei gondnok, Beregszász; 6. Dr. Vásáry István országgyűlési képviselő, egyházkerületi tanácsbíró, Debrecen;

III. zsinati világi pótképviselői tisztségre: 1. Bárczay István földbirtokos, egyházmegyei tanácsbíró, Tiszabura; 2. Dr. Pataky Tibor államtitkár, egyházmegyei gondnok, Budapest; 3. Dr. Siménfalvy Árpád főispán, egyházmegyei gondnok, Nagyszőlős;

IV. zsinati tanintézeti rendes képviselői tisztségre: Dr. Nagy Lajos igazgató-tanító, Karcag;

V. zsinati tanintézeti pótképviselői tisztségre: Molnár Gusztáv igazgató-tanító, Püspökladány;

VI. egyházkerületi világi tanácsbírói tisztségre: 1. Bónis Elemér földbirtokos, a királyhágómelléki volt egyházkerület tanácsbírája, Érköbölkút; 2. Dr. Lászlófalvi Eördögh Árpád közigazgatási bíró, egyházmegyei tanácsbíró az Országos RKIE Szövetség társelnöke, Budapest; 3. Vadai Ferenc tanügyi főtanácsos, egyházmegyei tanácsbíró, Kisújszállás. A megválasztottakat szívből üdvözljük.

A „SZABAD EGYHÁZ” c. folyóirat (szerk. Rácz Károly, Lugos, megszünt 1915) teljes évfolyamait feldolgozás céljára rövid időre kölesönképpen keresem. Kérem az egyházközségeket vagy lelkipásztor urakat, hogy aki teljes évfolyamokkal rendelkezik, szíveskedjék erről az Egyházkerületi Levéltárat értesíteni. Soós Béla egyházkerületi levéltárnok.

Egyetemi magántanári próbaelőadást tartott folyó évi május hó 15-én, a Kollégium kistanácstermében Dr. Miklós Ödön nagycepepelyi lelkipásztor, volt pápai theol. akadémiai professzor. Az előadás címe volt: „Egyházalkotmányunk fokozatos kifejlődése Tiszántúlon.” Dr. Miklós Ödön nevét régóta ismerjük, úgy theol. tanári, mint irodalmi működéséből. Az egyházhistoriának egyik leghivatottabb művelője. Mostani előadásával is alapos felkészültségéről, kiforrott tudásáról és önálló forrástanulmányairól tett bizonyosságot. Az előadás után Dr. Vasady Béla theol. dékán kihirdette a kar határozatát: az előadást elfogadta s reményét fejezte ki afelől, hogy a debreceni egyetem theol. karán az új egyetemi magántanár bizonyára előadásokat fog majd tartani. Dr. Miklós Ödön testvérünket ez alkalommal szívből üdvözljük.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

1639—1944. szám. TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS

a nagytiszteletű lelkipásztor urakhoz.

Losy Gizella budapesti (Pénzügyminisztérium, földszint 42. sz.) lakos kérelmére fenti szám alatt a Debreceni Protestáns Lap folyó évi április 30. számában Losy Imre születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását rendeltem el. Felhívásomba nyomdai sajtóhiba csúszott be. A keresett Losy Imre nem Püspökszálláson, hanem Fülöpszálláson volt református lelkész. A kutatást ez alapon kérem.

Debrecen, 1944 május 12.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2091—1944. szám. TÁRGY: Magyar helyesírás és fogalmazás tanítása.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák igazgatóságaihoz.

A m. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 2100—1944. eln. szám alatt az érdekelt tankerületi kir. főigazgatókhoz a következő rendeletet adta ki:

„Tudomásulvétel és megfelelő további eljárás végett értesítem Főigazgató urat, hogy abból a célból, hogy a vissza-csatolt területek középiskolái tanulói a lehető legtökéletesebb jártasságra tegyenek szert a magyar helyesírás és fogalmazás terén, a Főigazgató úr tankerületébe és hatáskörébe tartozó valamennyi középiskolában a magyar helyesírás és fogalmazás rendkívüli tárgyként való tanítását az 1944—1945. tanévtől kezdődően további intézkedésig engedélyezem.

Felhívom Főigazgató urat, hogy az 1944—45. tanév végén összefoglaló jelentést terjesszen fel hozzám arra vonatkozóan, hogy iskolánként hány tanuló jelentkezett az engedélyezett tárgy tanulására és milyen eredményt értek el a tanulók.

A rendkívüli órák ellátására az iskola igazgatója jelölje ki erre a célra a legmegfelelőbbnek talált magyar szakos tanárt.”

Felhívom az igazgató urakat, hogy a fenti miniszteri rendelethez alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1944 május 16.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

2174—1944. szám. TÁRGY: Építkezési államsegélyek és gyűjtési engedélyek.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes és lelkipásztor urakhoz és valamennyi tanintézet tekintetes igazgatóságához.

Méltóságos és Főtiszteletű Püspök Úr!

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 29,000—1944. II. szám alatt a következő leíratot intézte hivatalomhoz:

„Többször előfordult, hogy egyes egyházközségek, vallásos testületek és intézmények vezetői templom-, lelkészlak-, vagy más egyházi épület építkezési vagy javítási költségeinek részbeni fedezésére államsegélyt kértek és kaptak, aminek birtokában a különböző anyagelosztó szerveket keresték meg sürgetéseikkel, hogy a nyert államsegélyt építési anyagba fektethessék. Gyakran megtörtént, hogy abban az esetben is, ha a kérésük esetleg teljesített, az építkezést vagy épületjavítást még sem tudták végrehajtani, mivel a szükséges építési anyag teljes mértékben nem áll rendelkezésükre. Így előállt az az eset, hogy az anyag felhasználatlanul elraktározódott, ugyanakkor, amikor a máshol megkezdett építkezések vagy épületjavítások befejezetlenül állnak az építési anyag hiánya miatt.

Tisztelettel értesítem Méltóságodat, hogy véleményem szerint mindaddig, amíg az építési anyagok korlátozott mértékben állnak rendelkezésre, minden egyházi nagyobb építkezésre vagy egyházi épület javítására irányuló kezdeményezést a kedvezőbb időkre kellene halasztani.

A kisebb méretű építkezésekre és épületjavításokra vonatkozóan van szerencsém Méltóságodat felkérni, méltóztassék a böles vezetése alatt álló egyházkerület egyházközségeinek és más vallásos testületeinek, valamint intézményeinek vezetőivel közölni, hogy építési vagy épületjavítási államsegélyért folyamodó kérvényüket a mostani rendkívüli viszonyok között csak abban az esetben fogom érdemben tárgyalni, ha a vonatkozó kérvények záradékában a községi előjáróság igazolja, hogy a munkálatokhoz szükséges összes anyag a helyszínen már rendelkezésre áll, illetve a szükséges anyagokra vonatkozóan az illetékes szerv (kultuszminisztérium XIV. ügyosztálya) igazolja, hogy az anyagot biztosította és kiutalta, végül jelentéktelen tatarozási munkálatoknál Méltóságod igazolja, hogy az anyag (kő, fa, mész stb.) beszerzése helyben vagy a környékről semmi nehézséggel nem jár.

Egyben méltóztassék az egyházközségeket és vallási intézményeket figyelmeztetni, hogy építkezésre vagy egy-

házi épületek javítására irányuló gyűjtési engedélyeket csak abban az esetben áll módomban pártolni, ha az építési anyag biztosítása a fentebb előadottak szerint kellő igazolást nyert."

Felhívom az esperes, lelkipásztor és igazgató urakat, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr fenti leiratát gondosan átolvassák és az ebben foglaltakhoz alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1944 május 16.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNYEK

Minden pályázati hirdetményt egyházkerületünk hivatalos lapjában: a Debreceni Protestáns Lapban közzé kell tenni és a Kiadóhivatal címére (Debrecen, Kálvin-tér 17., Püspöki hivatal, Postafiók 65) kell beküldeni.

Hirdetési díj szavanként 10 fillér. Legkisebb hirdetési díj 2 pengő.

A szeghalmi református Péter András-gimnázium és Szigeti Endre megőrzésgazdasági középiskola pályázatot hirdet két történelem-földrajz, két magyar-latin, egy földrajz-termesztetrajz, egy mennyiségtan-termesztetrajz, egy gazdasági szaktanári tanszékre. Az állásokat 1944. évi szeptember 1-én kell elfoglalni. Református vallású pályázók pályázati kérvényüket legkésőbb 1944. június 15-ig adják be a két iskola igazgatóságához. Javadalmazás és köteleesség azonos az állami tanárokéval. Internátusi szolgáltatást külön javadalmazást kapnak, akik ezt vállalják.

Géberjén református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Javadalom: Két szoba, konyha-kamrás új lakás, 173-20 P készpénz, 8 q búza, két öl kemény tűzifa. Helyi javadalom 12 értékegységben megállapítva. Államsegély. Köteleesség törvényszerű. Állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalandó. Pályázati határidő megjelenéstől számított 21. nap. Kellően felszerelt kérvények Református Lelkészi Hivatal, Géberjén (Szatmár vármegye) címre küldendők.

Az ilki református iskolaszék pályázatot hirdet a III. tanítói állásra. Fizetése 10% helyi hozzájárulás, államsegély és törvényes lakáspénz. Belmíssziói munkában való segédkezés kötelező. Tüdőbeteg gondozó-intézet orvosi bizonyítvány csatolandó. Pályázhatnak férfiak és nők. Pályázati határidő megjelenéstől három hét. Református Iskolaszék, Ilk.

Szamosújfal (Szatmár megye, utolsó posta Szamosújfal) református egyházközsége pályázatot hirdet 21 napos határidővel egytanerős iskolájához kántortanítói állásra. Köteleesség törvényszerű. Fizetés háromszobás szép lakás melléképületekkel, kerttel, hat kat. hold 114 négyszögöl szántó-föld haszonélvezete, tizenhat köbméter kemény tűzifa beszállítva, tizenkettő mázsa búza, egyszázötven kilogramm szemestengeri, készpénz 13-60 P, stóla (kántori javadalom betudásával, mindez tizennégy értékegységű tanítói helyi javadalomnak számít) és törvényes államsegély. Törvényesen felszerelt (orvosi bizonyítvánnyal is) kérvények Lelkipásztori Hivatal címére küldendők. Nők is pályázhatnak. Bemutatkozás önköltségen előnyös. Állás szeptember elsején foglalandó el.

TARTALOM:

Révész Imre: Anyák napján, anyátlan fiakért!
U. S.: Nőszövetségi konferencia Debrecenben
Révészné Váro Margit: Ó sebzett, véres szent fej...
H. Fekete Péter: Dicséretmondó Nagy István életéhez
Hírek az egyházmegyékből — Halottaink — Krónika —
Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények —
Hirdetések

KISS FERENC

ötöstánár, ref. presbiter

Telef.: 384-447.

BUDAPEST IV., HARISBAZÁR-U. 3.

Úrvaesorai és keresztelési edények,
nászajándékok, ékszerek stb.

Törött tárgyakat javítok, becserelek. Aranyozok, ezüstözök.

Szövetek, selymek,

függönyök, függönykelmék, retikülök, kötött-
árúk, női és férfifehérneműk, rövidárúk
nagy választékban.

PETRIK KÁROLY DEBRECEN,
női és férfi divat üzlete Ferenc József-út 25

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 14-96, 23-70, 23-71.

KONFIRMÁCIÓRA

ELŐKÉSZÍTÉSRE:

APOSTOL ELEK: Konfirmációi káté, az elemi iskola V-VI. osztályát elvégzettek részére ára P — 70
VIRÁGH JÓZSEF: Konfirmációi káté az elemi iskola VI. osztályát nem végzett, tanyákon és szörványokon lakó konfirmálók számára ára P — 50
DR. PATAY PÁL: Konfirmációi káté, fiú- és leányközépiskolák IV. osztálya számára ára P — 80
ERDŐS JÓZSEF: A Heidelbergi Káté ára P — 60
D. DR. RÉVÉSZ IMRE: Öntudatos Hit ára P — 30

AJÁNDÉKUL:

DR. ERDŐS KÁROLY: Az én vallásom ára P 1—
URAY SÁNDOR: Édesanyám imakönyve (fél-vászon) ára P 4—
SZIKSZAY: Keresztyén tanítások ára P 8—

MEGRENDELHETŐ:

Méliusz

KÖNYVKERESKEDESBEN

Debrecen, Ferenc József-út 26.

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen

Ferenc József-út 53.

Telefon: 28-40, 19-52.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával:

betétek elhelyezése

kölcsönök folyósítása

értékpapírok vétele és eladása.

REFORMÁTUS

PAPI PALÁST ÉS SÜVEG

KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENĐŰ
KIVITELBEN

FÉNYES ILONA

RIMASZOMBAT